

L'Accessibilitat Universal a Sant Boi

Lluïsa Moret i Sabidó

Tinenta d'alcaldia de Benestar i Ciutadania.

Ajuntament de Sant Boi de Llobregat
Novembre 2009

Marc de referència local

•1995- L'Ajuntament de Sant Boi des de l'Àrea de Benestar encarrèga al Consorci de Recursos per a la Integració de la Diversitat (CRID) la redacció del Pla d'Accessibilitat de Sant Boi per tal de promoure la millora de l'accessibilitat i l'eliminació de barreres arquitectòniques al municipi.

•1998-2008-Pla d'Accessibilitat. Les àrees d'actuació són:

Via Pública
Equipaments
Transport

Marc referencial local

•1998 fins a l'actualitat: Convenis de col.laboració a tres bandes: IMSERSO, ONCE i Ajuntament de Sant Boi de Llobregat.

•1998 fins a l'actualitat: Convenis de col.laboració Diputació de Barcelona per tal de millorar l'accessibilitat en el municipi mitjançant l'elaboració i posteriorment seguiment del PLA D'ACCESSIBILITAT.

Marc referencial local

•1999: Creació d'un àmbit polític específic per a Persones amb Discapacitat.

•1999: Comissió tècnica de seguiment del Pla d'Accessibilitat.

•2000: Creació de la Comissió de Participació Ciutadana d'Entitats i Serveis de Persones amb Discapacitat.

•2003: Regidoria de Programes Transversals fins a l'actualitat.

Instruments de Planificació Estratègica

- 2007-2011: PLA D'ACTUACIÓ MUNICIPAL (PAM).
- 2005-2010: Programa Municipal Transversal per a Persones amb Discapacitat.
- 2007: Pla de Mobilitat

El model transversal: Una aposta a Sant Boi

El Programa Municipal Transversal de Persones amb discapacitat ha d'ubicar-se i desenvolupar-se:

- En un entorn organitzatiu i funcional favorable.
- En un entorn local caracteritzat pel treball en xarxa i la participació com a elements fonamentals per a la governança relacional.

Per què la transversalitat?

- *L'aparició de demandes socials o polítiques públiques que no formen part de la missió o de les competències d'una sola part de l'estructura orgànica sectorial de la corporació, sinó que implica a tota l'organització o bé a una part significativa d'aquesta.*
- *La necessitat de disposar d'una visió integral, integrada i integradora en aquelles actuacions dirigides a determinats segments de la població considerats prioritaris des del punt de vista de l'acció pública.*

Característiques del model

Sant Boi desenvolupa la seva experiència transversal en el marc d'un model de sistema de serveis locals. Elements claus d'aquest model són:

- **Concepte SISTEMA i les seves esferes:**
 - a) Planificació i avaluació (PENSAR)
 - b) Sistema operatiu (ORGANITZAR)
 - c) Catàleg de serveis (ACTUAR)
- **Concepte SERVEIS LOCALS (intersecció amb la resta de sistemes que actuen en el territori):** altres administracions, agents socials i agents econòmics.

Què és la transversalitat?

Forma de treballar complementària i coherent, efecte de múltiples accions portades a terme per agents diversos respecte d'uns objectius comuns definits des de l'encàrrec polític per millorar processos i resultats.
Mora, Moret, Ezpeleta, 2006

COMPONENTS BÀSICS D'UN SISTEMA DE SERVEIS O D'UN SERVEI CONCRET

SISTEMA DE PLANIFICACIÓ I AVALUACIÓ

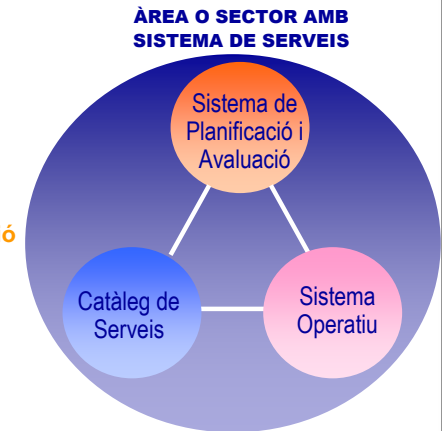
Els objectes que **fixen la direcció** del sistema

CATÀLEGS DE SERVEIS

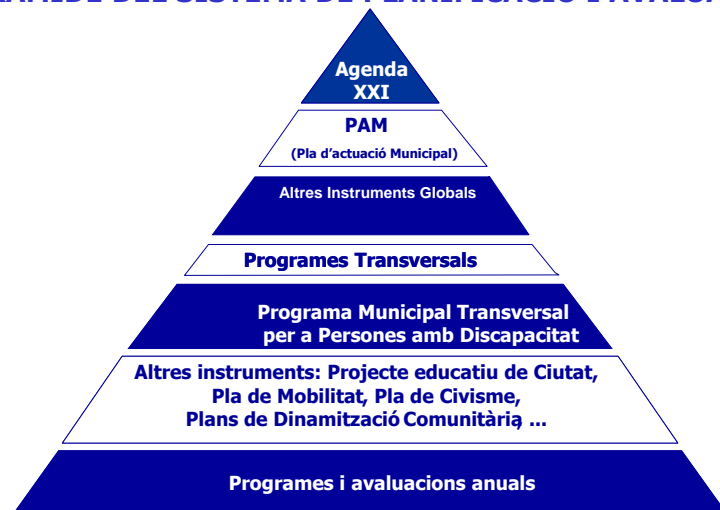
Els objectes que **desenvolupen l'acció** del sistema

SISTEMA OPERATIU

Els objectes que **articulen l'acció** del sistema

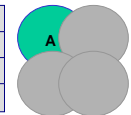
PIRÀMIDE DEL SISTEMA DE PLANIFICACIÓ I AVALUACIÓ

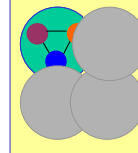
ÀREES DE SERVEIS LOCALS / SISTEMA DE SERVEIS LOCALS

ÀREES DE SERVEIS LOCALS
 (Conjunt de serveis locals que tenen efectes sobre els/les habitants d'un municipi)

- A) Àrea dels serveis locals municipals
- B) Àrees dels serveis locals d'altres admin.
- C) Àrees dels serveis locals d'iniciativa social
- D) Àrees dels serveis locals mercantils

SISTEMES DE SERVEIS LOCALS
 (Conjunt ordenat de serveis locals que tenen efecte sobre els/les habitants d'un municipi, segons finalitats concretes)

SISTEMA DE SERVEIS D'ACCIÓ MUNICIPAL

Sistema de Serveis Locals Municipals de gestió directa

Sistema de Serveis d'Intersecció Municipal (cogestió i gestió indirecta)

INTERSECCIÓ AMB:

- Serveis / Sistemes de serveis locals d'altres administracions
- Serveis / Sistemes de serveis locals d'iniciativa social
- Serveis / Sistemes de serveis locals mercantils

SERVEIS / SISTEMES DE SERVEIS DE RESPONSABILITAT D'ALTRES (i que no interseccionen amb el Sistema de Serveis d'Acció Municipal)

Serveis / Sistemes de serveis locals d'altres administracions

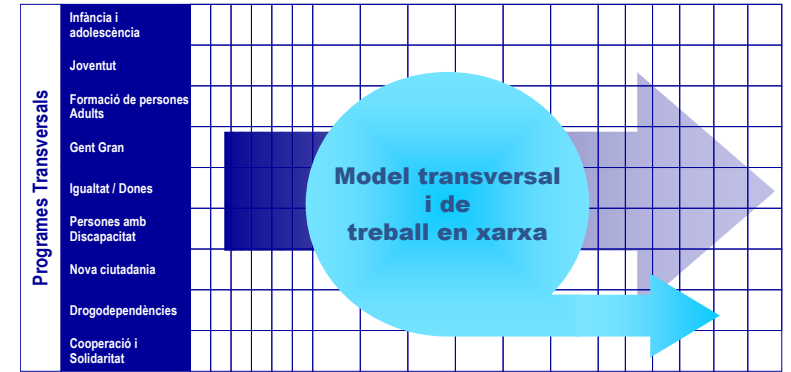
Serveis / Sistemes de serveis locals d'iniciativa social

Serveis / Sistemes de serveis locals mercantils

SISTEMA OPERATIU I CATÀLEG DE SERVEIS

- **Sistema operatiu:** Objectes que articulen l'acció del sistema (sisema organitzatiu, sistema de gestió de recursos humans, sistema de gestió de recursos econòmics, sistema de participació ciutadana, posta en marxa d'espais operatius, etc.)
- **Catàleg de serveis:** Objectes que desenvolupen l'acció del sistema (lectura transversal, sectorial i territorial).

ÀMBITS MUNICIPALS											AGENTS LOCALS		
ACCIÓ CIUTADANA											Indicativa Social	Altres administracions	
S. Social/Infant/Consum	Educació	Esports	Cultura, Joventut i Turisme	Ciutats de Barri	PRESIDÈNCIA	SERVEIS DE CIUTAT	DESEV. I PROMOC. DE LA CIUTAT	COMUNICACIÓ I PARTICIPACIÓ CIUTADANA	SERVEIS INTERNS: RRHH I Organització, S. Econòmic, Informàtica, OMP	MEDIAMBIENT I CIUTAT SOSTENIBLE			CONSESA

Ponència de Programes Transversals

Programes Transversals Municipals

EDAT I GÈNERE

- Infància i Adolescència
- Joventut
- Gent Gran
- Igualtat de gènere

TEMÀTICS

- Nova ciutadania
- Persones amb discapacitat
- Drogodependències
- Educació permanent
- Cooperació i Solidaritat

Comissió Tècnica Municipal de Programes Transversals

Unitat de Programes Transversals i Suport Tècnic

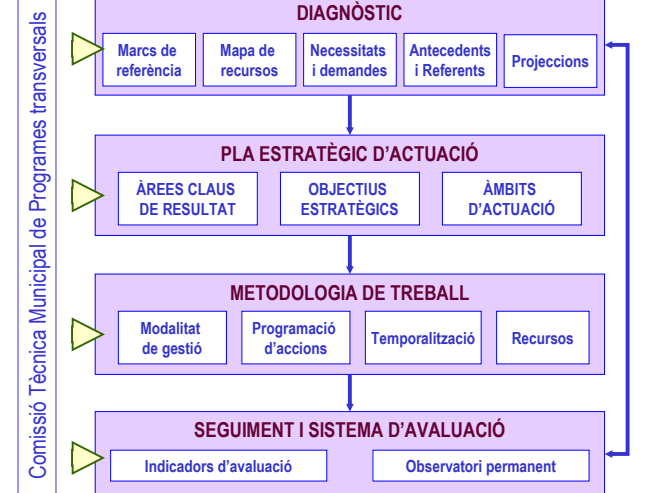
PROGRAMES TRANSVERSAIS Procés d'elaboració

Programes d'Edat i Gènere

- Infància/Adolescència
- Joventut
- Gent Gran
- Igualtat de gènere

PROGRAMES TEMÀTICS

- Persones amb discapacitat
- Educació permanent
- Nova ciutadania
- Drogodependències
- Cooperació i Solidaritat

PROGRAMA MUNICIPAL TRANSVERSAL PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT

Un canvi d'enfocament: Supressió de barreres arquitectòniques versus Accessibilitat Universal

Nou marc normatiu. Ley 51/2003, de Igualdad de Oportunidades no Discriminación y Accesibilidad Universal.

Progressió des de la supressió de barreres arquitectòniques al municipi a una política més amplia. **Accessibilitat Universal i Disseny per a tots i totes.**

PROGRAMA MUNICIPAL TRANSVERSAL PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT

ACCESSIBILITAT UNIVERSAL: Es la condició que han de complir els entorns, processos, béns, productes i serveis, així com, objectes, instruments, dispositius o eines per a ser comprensibles i utilitzables per totes les persones en la major extensió possible.

DISSENY PER A TOTHOM: Es l'activitat per la que es projecta, des de l'origen, i sempre que sigui possible, entorns, processos, béns, productes, serveis, objectes, instruments, dispositius o eines per ser comprensibles i utilitzables per totes les persones en la major extensió possible.

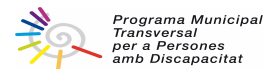

PROGRAMA MUNICIPAL TRANSVERSAL PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT

2005-Aprovació per Junta de Govern Local per majoria absoluta del Programa Municipal Transversal per a Persones amb Discapacitat.

Finalitat del Programa:

“ L'eina de treball transversal i en xarxa consensuada per a garantir la perspectiva **d'Accessibilitat Universal** en totes les accions i polítiques municipals, per tal d'avançar cap a la plena **Igualtat d'Oportunitats**”

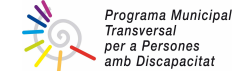

PROGRAMA MUNICIPAL TRANSVERSAL PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT

Objectius del Programa:

Els objectius del programa són entre d'altres:

- Situar l'**accessibilitat** com un element important en la **qualitat de vida** de tots/es els **ciutadans/nes**.
- Difondre el nou paradigma d'**Accessibilitat Universal** i el **Disseny per a tots/es** perquè cada entorn, productes, activitats i serveis puguin ser utilitzats per a totes les persones en la major extensió possible.
- Introduir l'**accessibilitat** d'entorns, productes i serveis com a elements de **qualitat de la gestió pública**.

PROGRAMA MUNICIPAL TRANSVERSAL PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT: EIXOS D'ACTUACIÓ I ÀMBITS D'INTERVENCIÓ

EIX D'ACTUACIÓ		ÀMBIT
1	Integració Normalitzada/Afida Autònoma	1.1 Laboral
		1.2 Habitatge
		1.3 Mobilitat / Accessibilitat
		1.4 Educació
		1.5 Lleure, Esport, Art i Cultura
2	Accessibilitat Universal/ Disseny per a tots/es	2.1 Noves tecnologies
		2.2 Participació
		2.3 Comunicació
3	Informació, Orientació, Assessorament	3.1 Social i Sanitari
		3.2 Serveis d'informació adreçats a la Ciutadania
4	Atenció Especialitzada	4.1 Equipaments per a persones amb discapacitat
		4.2 Transició Escola-Treball
		4.3 Social i Sanitària
5	Promoció/ Sensibilització	5.1 Civisme
		5.2 Formació
		5.3 Recursos Integrals i de referència
6	Prevenió	6.1 Salut
		6.2 Família
		6.3 Gènere
		6.4 Diversitat Cultural
7	Prospecció i Anàlisi	7.1 Tots els àmbits

Trets significatius del Programa Municipal Transversal per a Persones amb Discapacitat

- Creació d'un Centre de Recursos i d'Interès de la Discapacitat:
 - Servei de Transport adaptat.
 - Web Municipal Accessible (assessorament Diputació).
 - Formació Tècnica Recursos Humans.
 - Fons documental
 - Apropament del patrimoni cultural a les persones amb discapacitat: Ajudes tiflotècniques,...
 - Dispositius electrònics biblioteca.

Programa Municipal Transversal per a Persones amb Discapacitat

Trets significatius del Programa Municipal Transversal per a Persones amb Discapacitat

- **Observatori Permanent de la Discapacitat:** Instrument per a mesurar el progrés en cadascun dels àmbits d'intervenció (accessibilitat, laboral, social,...) i que ajudi a redefinir, planificar, avaluar amb tots els agents implicats de la política municipal en matèria de discapacitat.
 - Fitxes d'acció
 - Bateria d'Indicadors
 - Suport IGOP (model comú programes transversals)

Programa Municipal Transversal per a Persones amb Discapacitat

Programa Municipal Transversal per a Persones amb Discapacitat

Unitat d'assistència a la planificació i l'avaluació de les polítiques públiques (UAPA)

Les funcions genèriques de la Unitat són:

- Articular metodologies de planificació global i estratègica.
- Posaren marxa eines i instruments innovadors que facilitin la posta en marxa, el control i el seguiment de la planificació.
- Fer avaluació continua de l'impacte de les polítiques públiques.
- Donar recolzament a la presa de decisions polítiques a partir de la gestió de la informació i el coneixement de la realitat i la previsió de tendències.
- **Creació de l'observatori de Ciutat.**

Espais de coordinació i participació

- Comissió coordinació Espai Públic i el Programa Municipal Transversal per a Persones amb Discapacitat
- Comissió de Mobilitat i Accessibilitat interna.
- Sant Boi compta amb un important teixit associatiu que forma part de la **Comissió de Participació Ciutadana d'Entitats i Serveis per a Persones amb Discapacitat**. Aquesta comissió està formada per un total de 30 entitats, associacions i federacions representatives del col·lectiu.
- En la **Convocatòria Anual de Subvencions Municipal**, en les bases particulars del Programa de Persones amb discapacitat un dels criteris de subvenció amb més puntuació és el de "Accions per afavorir l'Accessibilitat Universal en el Municipi".

Aspectes claus que s'han de tenir presents

- Ha d'existir un lideratge polític i tècnic visible a l'organització en relació a les polítiques per a l'accessibilitat universal.
- Tenir present el model teòric de l'accessibilitat universal i del disseny per a tots i totes adaptat a la realitat de l'organització.
- Intercalar polítiques específiques amb la variable d'accessibilitat aplicades a totes les polítiques i accions (estratègia dual).
- Han d'existir estructures orgàniques especialment dedicades a treballar, impulsar i vetllar.
- Cal arribar a un consens terminològic, conceptual i metodològic d'elements claus des de la perspectiva de l'accessibilitat universal a tota l'organització (importància dels "espais operatius" en aquest procés).

Aspectes claus que s'han de tenir presents

- Existència d'instruments de planificació: plans d'accessibilitat. Han de ser transversals interna i externament:
 - Una fase de diagnosi i anàlisi de l'entorn organitzatiu des de la perspectiva de l'accessibilitat, tenint present totes les dades.
 - Fer partícips a tots/es els/les agents implicats/des des del primer moment i identificar els/les referents que poden produir efecte multiplicador

Aspectes claus que s'han de tenir presents

- **Visibilitzar la transversalitat des de l'exemplificació pràctica: implementació i avaluació dels plans + figura del responsable de programa + observatoris permanent, etc.**
- **Tenir present les experiències de transversalitat informal però aplicant les estratègies necessàries perquè es formalitzin.**
- **Els Plans locals no han de ser solament catàlegs de serveis.**
- **Directives/directius adaptables als sistemes complexos, directives/ us radar (i no directives/us brúixola)**